

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Principia reliquá de Legis & præcepti obligatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

Reliqua Principia notiora de legis aut præcepti obligatione.

Lex à præcepto distinguitur, quod lex definiatur, Recta agendorum ratio, à publica potestate communitati denunciata, cum voluntate eam perpetuo obligandi: Præceptum verò sive mandatum tendat tantum ad personas singulas, & cum illis extingui soleat.

Lex ut obliget debet esse honesta, iusta, possibilis, pro communi utilitate lata, constans ac perpetua.

Potestas Legis obligationem tollendi illius est, cujus est legem instituere: ut legislator, & illius in eadem potestate successor.

Tollitur etiam obligatio legis humanæ, per consuetudinem legitimè præscriptam in ea non observanda. Præscriptio illa compleri solet per decem annos in lege civili, per quadraginta in lege Ecclesiastica recepta.

Ut lex sub mortali obliget, requiritur ad hoc intentio legislatoris, & materiæ capacitas. Hinc fit ut legislator possit rem gravem sub levi culpa præcipere.

Lege humanâ non censentur per se præcipi aut prohiberi actus merè interni: sed tantum quando actus internus requiritur ut externus humano modo procedat. Inde fit ut dum hæresis anathemati subjicitur, non censentur comprehendendi hæresis merè interna, sive quæ non prodit in ullum actum externum.

Finis sive intentio præcepti non cadit sub præceptum. Hinc etsi jejunium præcipiatur ad macerationem corporis, satisfit tamen præcepto quamvis ex jejunio nulla corporis maceratio sequatur.

Qui

Qui ob solum metum opus præceptum exequitur censetur tamen præcepto satisfacere. Ut si servus piger adigatur ad sacrum die festo audiendum, aliàs non auditurus.

Lex in præsumptione fundata cessat obligare, si de contraria veritate postea constet. Quia præsumptio cedit veritati. Fundatur autem lex illa in præsumptione, cujus formale motivum & conditio intrinseca est præsumptio de alicujus rei veritate. Ut si lex instituat ad evitandum aliquod malum, cujus periculum nullum esse, aut fore deprehenditur.

Leges positivæ ordinariè non obligant cum periculo vitæ, mutilationis, gravis infamiæ, aut gravis jacturæ bonorum temporalium. Hinc in tali periculo non obligamur ad præceptum jejunii Ecclesiastici, ad sacrum in die festo, ad confessionis integritatem &c.

Dixi, ordinariè; nempe nisi ex neglectu legis majus Reipublicæ incommodum timeatur, quàm æstimari debeat periculum aut jactura privata. Item, nisi transgressio legis cessura sit in contemptum potestatis legislatricis, aut Fidei, aut Religionis detrimentum. Quia ubi hæc concurrunt ipsa lex naturæ exigit ut legis positivæ observatio damno proprio præferatur. Hinc, non obstante gravi periculo, illicita est comestio carnis die jejunii, si in præcepti Ecclesiastici, aut Religionis contemptum illa postuletur. Ex quibus principiis facile alia plurima in particulari deduces.

De iis quæ ex Metu fiunt.

Metus alius est justè incussus, alius injustè. Item, Alius est metus cadens in virum constantem,